

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

regulation of corruption offences commission on the example of law enforcement agencies and banking system of Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2017. Vol. 8. № 1. P. 169–177.

2. Шапка Б. В. Удосконалення антикорупційного законодавства на засадах світових стандартів. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_31896.

3. Міщенко Т. М. Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2017. 197 с.

4. Пархоменко-Куцевіл О. І. Формування та розвиток сучасних антикорупційних органів державної влади як основа запобігання та подолання корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. 308 с.

5. Сибірна Р. І., Сибірний А. В., Хомів О. В. Шляхи підвищення ефективності антикорупційної діяльності. *Проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення корупційних проявів*: мат. постійно діючого наук.-практ. семінару. Львів, 2017. С. 180–183.

6. Муляр Г., Ховпун О. Взаємодія антикорупційних органів України під час розслідування кримінальних проваджень. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 2. С. 56–65.

7. Дем'янчук В. А. Шляхи удосконалення рівня взаємодії між суб'єктами запобігання та протидії корупції в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1 (62). С. 97–102.

8. Ключко І. О. Органи прокуратури України в системі суб'єктів протидії корупції: адміністративно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2018. 227 с.

9. Андрійченко Н. С. Адміністративно-правові засади оцінювання ефективності діяльності правоохоронних органів як суб'єктів забезпечення фінансово-економічної безпеки України: дис. ... на здобуття докт. філос.: 081. Суми, 2020. 234 с.

ІНСТИТУТ ПРЕФЕКТА ЯК НОВИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАМИ УКРАЇНИ⁵

Гаруст Ю. В.

д. ю. н., доц., завідувач кафедри АГПФЕБ ННІ права

⁵ Робота виконана в рамках проекту № 55.16-01.18/20.ЗП

Сумського державного університету
Гриб А. А.
Студент II курсу ННІ права
Сумського державного університету

Щодня в Україні органами місцевого самоврядування ухвалюється багато рішень щодо вирішення питань забезпечення життя та розвитку територіальних громад. Контроль за законністю цих рішень мали б здійснювати голови місцевих державних адміністрацій, але саме вони є і виконавцями цих рішень на районному та обласному рівні.

Нова українська влада досить активно продовжує шукати дієві механізми щодо ефективного проведення децентралізації влади та реформування адміністративно-територіального устрою нашої країни.

Говорячи про сучасну Францію, префекти – це державні службовці високого рівня. Формально вони входять до структури Міністерства внутрішніх справ. Префект у сучасній Франції, здебільшого виконує не адміністративні, а контролюючі функції. Він утілює в життя урядову політику, здійснює нагляд за виконанням у департаменті нормативних актів центральної влади, для забезпечення порядку він має право приймати рішення щодо використання поліцейських сил. Французький досвід досить корисний у розширенні повноважень органів місцевого самоврядування та у запровадженні інституту префектів в Україні [1, с. 121].

В момент проголошення незалежності, Україна не мала власної моделі державного управління країною. В сучасній Україні система державного управління здійснюється за допомогою обласних та районних державних адміністрацій, які діють за територіальним принципом. Саме завдяки такому адміністративному-територіальному поділу Президент України, Уряд, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, можуть здійснювати свої функції у сфері державного управління на місцях.

Якщо аналізувати законодавство України, щодо взаємовідносин місцевих органів державної влади (області та районні державні адміністрації) та органів місцевого самоврядування, то можна зробити висновок про його недосконалість. Неважко помітити, що владні повноваження, досить часто збігаються. Це викликає певне непорозуміння щодо меж їх здійснення та призводить до виникнення конфліктів між органами місцевої виконавчої влади та органами місцевого самоврядування [2, с. 2].

Разом із тим однією з основних, стрижневих проблем державного управління, що визначається найбільш актуальною і такою, що продовжує негативно впливати на якість формування та реалізації державної політики, є проблема координації діяльності органів влади. Про те, що ця умова є надзвичайно важливою не тільки для України, свідчить висловлювання відомого американського дослідника і політика Г.Сейдмана, який

координацію визначав як філософський камінь публічного управління: «Якби була віднайдена правильна формула для координації, можна було б сумістити несумісне, гармонізувати конкуруючі та різноманітні інтереси, подолати ірраціональність у наших державних структурах і зробити важкий вибір політики, якого ніхто не буде заперечувати» [3].

Звертаючи увагу на теперішні вимоги суспільства, центральна влада не здатна адекватно опрацювати великі об'єми інформації і достатньо швидко реагувати на будь-яку зміну ситуації у його середовищі. Реалізація більшості завдань, пов'язаних із забезпеченням належного життєвого рівня населення, здійснюється не на рівні держави, а в регіонах, місцях безпосереднього проживання громадян. Перебуваючи найближче до виборця, органи місцевого самоврядування є більш доступними для комунікацій, а тому громадянам легше оцінити результати їх діяльності [4].

Якщо порівняти голів обласної та районної державних адміністрацій з префектами, можна стверджувати що більш прозорим і ефективним буде саме інститут префектів. По-перше, префект є державним службовцем і не належить до політичних посад. Це забезпечить нейтралітет і сталість держави, у вирішенні місцевих спорів громадян, тим самим посприяє зміцненню довіри. По-друге, префект на відміну від голови обласної та районної державних адміністрацій, проходить ротацію кожні 3 роки та не змінюється з закінченням терміну повноважень президента. По-третє, проводить нагляд за конституційністю рішень органів місцевого самоврядування, звертаючись до суду. І тільки суд може відкликати або ввести в дію данні рішення.

Першим кроком до децентралізації влади можемо вважати прийняття змін до Конституції України. Вони стануть конституційним підґрунтям всіх наступним заходів. Саме з внесенням змін до Конституції розпочнеться процес розробки відповідних нормативно-правових актів щодо утворення виконавчих органів обласних та районних рад і запровадження інституту префекта.

Другим кроком повинне стати прийняття ВР України спеціального закону «Про префектів», який дозволить оперативно контролювати законність прийняття рішень органами місцевого самоврядування, посилити координацію виконання державних програм, забезпечити оперативне усунення надзвичайних ситуацій. Для того щоб як найефективніше виконувати вказані функції на префекта мають бути покладені такі повноваження: контроль законності (префект оперативно перевіряє всі акти місцевої влади, на відповідність українському законодавству, якщо виявляється порушення він зупиняє дію актів та направляє позов до суду або до центральних органів виконавчої влади); координація державних програм на рівні відповідної територіальної громади

(префект узгоджує дії органів виконавчої влади, контролює виконання та призначає керівника міжгалузевих програм); надзвичайні повноваження (при виникненні надзвичайних ситуацій, у префекта з'являються додаткові зобов'язання, а саме він стає відповідальним за подолання наслідків стихійного лиха, а у випадку військової ситуації за безпеку цивільного населення). Фактично інститут префекта буде виконувати функції спостерігача, а краще сказати наглядача за діяльністю територіальної громади та стане державним запобіжником у разі порушення законодавства.

Третім, найголовнішим кроком, є ліквідація обласних та районних державних адміністрацій які зменшують участь громади в управлінні державою, та створення дієвого виконавчого органу що буде контролюватись територіальною громадою через обрані Ради відповідного рівня. На цьому етапі всі функції з управління територіальною громадою та її розвитком одноосібно переходять до виконавчих органів районних (обласних) рад. Відповідно для цього потрібно розробити та внести зміни до Закону України «Про органи місцевого самоврядування» в частині визначення правового статусу цих виконавчих органів. Розробити їх структуру, чітко визначити: функції, повноваження, права та порядок взаємодії з відповідними Радами, офісом префекта та центральними органами виконавчої влади. Особливу увагу потрібно приділити контролю територіальної громади за роботою цих виконавчих органів.

Запровадження в Україні інституту префекта дасть змогу відмежувати самодостатнє місцеве самоврядування від державного централізованого тиску (у тому числі на рівні областей і районів). На законодавчому рівні розмежує повноваження і функції між органами місцевого самоврядування і виконавчої влади. Введення головної функції префектів щодо здійснення контролю за законністю рішень органів місцевого самоврядування, дозволить позбавитись від корупційної складової в діяльності цих органів. Та найголовніше, закінчення децентралізації шляхом передачі повноважень з фактичного управління територіальними громадами до обласних і районних рад, робить їх відповідальними перед населенням цих місцевостей за ефективне управління та робить їх головним органом влади в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Марцеляк О. В. Інститут префекта у Франції як приклад для України. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/16878/1/Інститут%20префекта%20у%20Франції%20як%20приклад%20для%20України.pdf>.
2. Дудкіна А. Ю. Проблеми взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів

місцевого самоврядування в Україні. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2013-4/doc/1/05.pdf>.

3. Kettl D. F. 2015. The transformation of Governance, Public Administration for the Twenty-First Century. Johns Hopkins University Press. Baltimor. P. 77.

4. Байрак С. О. Місцеве самоврядування – основа розвитку демократичної держави. *Панорама політологічних студій*. 2013 .Вип. 10. С.148–154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pps_2013_10_20.

ДО ПИТАННЯ ПРО ОКРЕСЛЕННЯ МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Лісов Д. А.

Студент II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Каріх І. В.

к. п. н., асистент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Національна безпека – захист життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, які забезпечують стійкий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізацію реальних загроз і потенціал для національних інтересів у сфері правоохоронних органів, боротьби з корупцією, прикордонної та прикордонної діяльності, кордону, охорони здоров'я, освіти та науки, науки і техніки та інноваційної політики, культурного розвитку населення, свобода вираження поглядів та інформації без соціального забезпечення та пенсій, житлово-комунальних послуг, ринків фінансових послуг, захисту прав на нерухомість, фондових ринків та руху цінних паперів, податкової та митної політики, торгівлі та бізнесу, банківських послуг, політики інвестиції, аудит, грошова політика, інформаційна безпека, ліцензії, галузь і сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енерго та енерго збереження, земельних і водних ресурсів, надр, охорони навколишнього середовища та інші сфери державного управління у разі негативних тенденцій, що створюють реальну або потенційну загрозу національним інтересам [2].

Система забезпечення національної безпеки України створюється та розвивається відповідно до Конституції України та інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері національної безпеки [2].

Основою системи національної безпеки України є органи та засоби національної безпеки, в яких використовуються теоретичні, методологічні, регуляторні, інформаційно-